Kőszeg 1911. május hó 14-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona negyedévre 2 korona, egyes szám ára 14 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó címére küldendők.

XXXI. évfolyam. | A szerkesztésért felelős a kiadó: RONAI FRIGYES. | 20. szám.

Városunk és a vasuti ügy.*)

Az emberi tudás, az emberi tudásvágy ujabbi és ujabbi eszközöket talál ki, melyekről azt szokás mondani, hogy a haladás, a kultura eszközei.

A haladásnak egyik-másik eszközével mi is élünk, de a gőzmozdony áldásában nem volt részünk. Ennek áldásait csak akkor élveznénk igazán, ha városunk szinte főforgalmi vonal mellé jutott volna. Nem jutott.

Káros következménye iparunk, kereskedelmünk, — mondjuk igy — gazdasági viszonyainknak hanyatlásában csakhamar érezhetővé vált. Városunk hanyatlása tulajdonkép azon időponttól keletkezik, mióta a főforgalmi vonalak kiépültek és városunk azokon kivül jutott.

Mint minden nagyobb csapásnál, bajnál, szerencsétlenségnél szokás kutatni annak szülő oka iránt, ugy itt is működésbe jutott nem egyszer a fantázia, a következtetés, az ügynek nem ismerése folytán az alaptalan vádaskodás.

Ezen mulasztást a mi elődeink idézték elő! Ezen kategorikus kijelentést hallottam legtöbbször. Persze ily kategorikus kijelentések akkor hangzanak el, ha egyéb argumentumot nem tudnak felállitani. S a fiatal (mink) mindig okosabb akar lenni az öregebbnél (elődeinknél).

Vettem magamnak azon fáradságot és utána néztem a levéltárban, ily vád érheti-e elődeinket, apáinkat?

Azon apáink, kik az ipart, kereskedelmet oly nagy szinvonalra emelték; kik e városnak igazi városi jelleget tudtak adni, hol virágzott az irodalom és művészet, azok a polgárok, kik e városnak a vidéki városnal nem mindig tapasztalható nagyobb jelentőséget tudtak kivivni, azok nem értették volna meg egy gőzmozdonynak, egy vasutnak korszakalkotását? Képtelenség. A levéltári adatok fényesen igazoljak elődeinket. Kalapot kell emelnünk apáink előtt. Példát vehetünk tőlük. Ritka egyetértéssel buzgólkodtak városunk közügyeit előbbre vinni. Nem sikerült. A körülmények sokszor erősebbek az akaratnál.

Midőn a vasut épitésének kérdése felmerült legelőször, 1848-ban éltünk. Ez évben nyilt meg a posztógyár (a mostani laktanya), ez évben láttam az első nyomát a vasutügynek is egy kérvény fragmentum alakjában. E kérvény szövegéből megállapithattam, hogy városunk kereste az összekötő szálakat Bécsben (Schey familia utján), honnan az épitésnek eszméje keletkezett.

Bekövetkezett azonban reánk a szabadságharc. Ki foglalkozott volna ilyenkor mással, mint a fegyverforgatással? Az annyira — ujabbi időben — lenézett és lekicsinyelt városunk a schwechati ütközetbe küldötte saját pénzén felszerelt csapatát; nemzetőreit előzőleg már a Mura vidékére küldötte és midőn mindig komolyabbá vált a helyzet, városunk hazafias kösönsége 100 honvédet toborzott s szerelt fel, kik a 44-ik honvédzászlóaljnál végigküzdötték a szabadságharcot. Nem soká tartott az egyenetlen harc. Nem volt az első eset, hogy hazánkat lenyügözték. Városunk még 1848 év szent karácsony ünnep előestéjén elveszte önkormányzatát, önrendelkezési jogát. Valami Tuve ny. százados lett a térparancsnok és a fára-templom tornyára kitüzött fekete-sárga lobogó jelezte az uj uralmat. S hogy teljes legyen a győzelem, Windischgrätz herceg 100.000 frt hadisarcot vetett ki városunkra, mivel a fogoly horvátokat a városházán legyilkolták. Midőn a szabadságharc lezajlott és annak romjait eltakaritani kezdték, az ötvenes években indult meg ismét a déli vasut nagy kérdése. Ez időben önkormányzati jogtól megfosztva, az elöljáróri székben a mi törekvéseinkkel nem törődő, nem rokonszenvező polgármester ülve, a felső hatóság is a mi érdekeinket teljesen elhanyagolva — egyesek vajmi keveset tehettek városunk ezen nagyfontosságu ügyében. Idegenek uralkodtak itt és az idegenek nem rokonszenveztek azokkal, kik a szabadságharcban oly nagyon kivették részüket, mint épen a kőszegiek.

Sutba esett tehát a déli vasut. S nekünk nincs egyéb vigaszunk, mint a fatalista embernek: több is veszett Mohácsnál.

Az alkotmány visszaállitása és a felelős magyar kormánynak kinevezése uj tevékenységre serkentette apáinkat.

Már 1867. évi október hó 31-én tartott ülésében küldöttséget választott (tagjai voltak Zanelli Károly, Ullman Sándor, Kuzma Samu, Schey Károly és Sándor), hogy a miniszteriumnál városunknak az akkor tervezett nyugati vasuti hálózatba felvételét biztositsák.

Ezen küldöttség egyuttal eljárt a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnál a hat gimnáziális osztálynak visszaállitása iránt, a kormánynál a kir. tábla itt maradása miatt.

A küldöttség eredményéről Ullman Sándor városi főjegyző 1867. évi december hó 12-én tartott ülésben tesz jelentést.

„Az illető miniszter urak által kilátásba helyezett dunántuli kir. ker. táblának itt maradása, nemkülönben abbeli igérete, miszerint Kőszeg szab. kir. városa az országos vasuti hálózatban felvétetni szándékoztatik, örvendetes tudomásul szolgál, miért is a közgyűlés alkalmat vesz magának az összes küldöttségnek a város érdekében tett fáradozásáért — különösen pedig Schey Fülöp, Schey Károly, Schey Sándor, Turcsányi Lajos és Conradi Emil uraknak, kik ezen küldöttséghez a város iránti meleg részvétből saját költségükön csatlakoztak, legmelegebb köszönetének és elismerésének kifejezést adni."

A vasutvonalnak kérdését 1868. évi február hó 10-én tartott ülésben ismét tárgyalták. Ez ülésről a következőt találom feljegyezve:

„Olvastatott Szombathely város birájának f. évi február hó 5-en kelt meghivó levele Szombathely városháza termében f. évi február hó 7-én tartandó vasuti értekezletre."

Ezen értekezletben Zanelli Károly és Kuzma Samu urak mint Kőszeg szab. kir. város képviselői s küldöttjei részt vevén, előadják, hogy ott elhatároztatott, miszerint ugyan e tárgyban f. évi február hó 12-én Sárváron hasonnemű értekezlet fog tartatni, miután pedig a város érdeke azt kivánja, hogy ezen értekezletnél szinte képviselve legyen, ennek folytán Zanelli Károly, Czeke József és Schey Sándor képviselő urak ujólag felkéretnek ezen képviseletre, miheztartás végett pedig nékik a következő utasitás adatik ki:

Kőszeg város érdeke azt kivánja, hogy a a vasut hálózatba bevétessék, ezt pedig csak ugy érheti el, ha a meglevő vaspályák legközelebbikével közvetlen érintkezésbe jönni sikerül. Ily alkalomnak kinálkozik a jelen inditvány, mely tekintve azon körülményt, hogy szab kir. város Kőszeg ministerialis és országgyülési kérvénye a grác-győri vasutvonalnak Sárvárról Kőszegen át Rohoncnak, Vörösvárnak, Felsőőrnek, Pinkafőnek s Szentgotthárdnak vezetendő vonal érdemében tek. Vasmegye többségének pártolására alig számithatunk, keresztülvitele pedig ministerialis tervek ellenében aligha remélhető, — ezen városnak az egyedüli sikeres módot nyujthatna a vasuti közlekedésbe belépni, — figyelembe véve tehát ezen városnak Szombathely városához nagyobb közelségét, mindenesetre a szombathelyi vonalt előnyösebbnek kell tartanunk, mint a Molnárit, hogy azonban Kőszeg városa minden ereje megfeszitésével is részt vegyen, szükséges feltételnek ki kell jelentenünk, hogy a tervezett vasutvonallal kapcsolatosan Kőszegre vezetendő szárnyvonal is inditványba hozva, ezen kőszegi szárnyvonal a programban felvétetvén, Kőszeg városa arról biztositassék, hogy a Szombathelynek vezetendő vasuttal együtt a kőszegi szárnyvonal épitkezése is tettleg eszközölve lesz, miáltal nemcsak Kőszeg városa, hanem a tervezett fővasut is nyerve és e részben Kőszeg, Szombathely városai, ugy szinte az egész vasutvonal érdekei karöltve és egybevágólag járnának. Ez esetben az ily program szerint kiállitandó aláirási ivek megküldése a szárnyvonal tettleges megépitésére nemcsak tetemes részvények számának aláirását biztos kilátásba helyezni lehet, hanem ezen szárnyvonalra mind a város mint testület, mind a város közönsége tagjai is, nemkülönben a közeleső lékai vidék erejükhöz mért áldozatokat is hozva, hozzájárulni polgári és hazafiui kötelességüknek tartandjak, egyelőre is kijelentetik, miszerint a kérdéses szárnyvonal tettleges megépitésére a város lakóssai részéről legalább is 125.000 forintnyi összeg helyezhető kilátásba, nemkülönben a város közönsége magára vállalja a város határában fekvő a vasutvonal megépitéséhez megkivántató tér mennyiségének ingyen átengedését."

1868 évi március hó 28 án tartott ülésben Tulok János kiválts. Szombathely város birájának átiratát tárgyalták, melyben tudatja, hogy a Szombathelyen a győr-gráczi vasutvonal tár-

*) Olvasóink emlékezni fognak meg „*Vasuti politika*" czimű néhány hettel ezelőtt e helyen közölt és soktelé feltünést és helyeslést talált vezércikkünkre. Ez foglalkozott a sajtó utján *először* azzal, hogy rácáfolt azon évtizedeken át szájról-szájra terjesztett mendemondákra, mintha a mi elődeink annak idején a vasuti fővonalhoz való bekapcsolást lehetővé tenni elmulasztották volna. Polgármesterünk fenti cikkét, mely ugyanezzel a kérdéssel foglalkozik és ujabb adatokkal igazolja a mi hivatkozott közleményünket, szivesen adunk helyet és hisszük, hogy ezek után nemcsak a sajtóban, hanem mindenütt, hol erre alkalom kinálkozik, polgaraink bátran fognak szembeszállani azon vád ellen, melyet elődeink terhére ismert jóakaróink kieszeltek és ugyanannyi jóakarattal azóta terjesztenek. Mi azonban, mint hivatásbeli kritikusok, még más következtetést is vagyunk kénytelenek levonni e levéltari feljegyzések adataiból és hivatkozott cikkünkben már volt is erről szó. Legközelebb ujra is foglalkozni kivánunk e kérdéssel, mert a történet lapjai nemcsak arra valók, hogy bizonyitsanak, sőnem arra is, hogy azokból okuljunk. A szerk.

gyában alakult társulat küldöttsége f. évi március hava 21-én reggel 8 órai vonattal indulnak Szombathelyről Pestre a szükséges lépések megtétele végett: kéri a Kőszeg városi és vidékbeli consortium számát vele tudatni, és a küldöttséget egyuttal utasitani, hogy a közlött emlékirat egyik példányát a közlekedési miniszter ur ő nagyméltóságánál a tisztelgés alkalmával ő is külön bemutassa és kijelentse, hogy azt Kőszeg városa is elfogadván, magáévá tette és az ottan foglalt kivonat sikeresitését óhajtja.

Hiába volt azonban városunk akkori vezetőinek minden fáradozása, városunk főforgalmi vonal mellé még sem jutott. . .

Meg kellett elégednünk II-od rangu vasutvonallal és ezen vasutvonal is csak ugy létesült, hogy városunk s ennek áldozatkész polgársága létesitette saját erejéből.

A vasutvonal kiépitve levén, állandó törekvésünk a vasutvonalat kiépiteni Kirchschlag felé. Erről már annyit irtak, hogy nem bocsátkozom ismétlésekbe. Törekvésünk ellenére előbb kiépült azonban a kőszeg-soproni vasutvonal és miután ujabbi és ujabbi tervek merülnek folyton, felmerült a vas-zala-soproni vasutvonalnak terve is.

Ismeretes városunknak álláspontja e kérdésben. Eredetileg Locsmánd vidékkel a közvetlen csatlakozást kivántuk, de ezen terv ellen technikai nehézségek merültek fel, melyeknek költségeit II-od rangu vasut el nem bir.

Igy jutott dülőre az alternativ tervezet: a vas-zalai vasutat a felsőlászlói állomáson át városunkba, mint végállomásra vezettetni azon határozat kikötés mellett, hogy városunkban legyen e hosszu vonalnak vontató telepe, mely szinte nagy előnyöket biztosit városunknak.

E vasutvonalat a miniszterium már engedélyezte és legközelebb — hallomás szerint — már kiépül.

Szivesen áldozott városunk közönsége ezen vasutvonalra 100.000 korona segélyt, mert megértette, — amint elődeink is megértették mindig a helyzetet, — hogy csak a dunántuli h. é. vasut-társaság érdeksphérájában belül érvényesitheti immár további fejlődésének alapját képező további vasuti politikáját.

Hálát kell mondanunk Vasmegye alispánjának, hálát kell mondanunk a kőszeg-szombathelyi vasut élén álló férfiaknak is, kik a városnak ezen fontos ügyét melegen felkarolták.

Köszöntet mondok a helyi és vármegyei sajtó azon munkásainak is, kik kezdettől fogva a most létrejött irányvonal mellett erélyesen és kitartóan állást foglaltak és ezen ügynek lelkes támogatásukkal nekünk is, a vármegyének is kitünő szolgálatot tettek.

Köszönetet mondok a városi képviselőtestületnek is, mely ritka egyetértelmüséggel támogatta a tanácsi javaslatot.

Nagy áldozat volt ismét, de a mult megtanitott, hogy áldozat nélkül nem érhetünk el semmit. Nem érheti gáncs apáinkat, mi is megtettük kötelességünket, példát adva majd fiainknak, hogy a megkezdett uton haladjanak tovább.

August János.

Városi közgyülés.

— 1911 május 8-án. —

Rendkivüli volt a közgyülés, mert ingatlanok megvétele e napra lévén kitüzve, a rendes közgyülés tárgyai is e napirendre kitüzettek, — de rendkivüli volt azért is, mert megtörtént az a nevezetes esemény, hogy 100.000 koronát egyhangulag szavaztak meg, dacára annak, hogy voltak egyesek, akik hónapokon és heteken át ellenzéki hajlamokat hangoztattak. Ugylátszik az azóta lefolyt idő meggyőzte azokat, hogy vannak kérdések, melyeket nem lehet egyéni ideális szempontokból megbirálni, hanem alkalmazkodni kell az adott viszonyokhoz. Ezt a böles mérsékletet tapasztaltuk ez alkalommal és ezt jól esik elismerőleg feljegyezni. Vajha más alkalommal is igy intéznék közügyeinket. Kevesebb okot találnánk a kritikára. Nem azt akarjuk elérni, hogy ne legyen ellenzék, ne legyen kritika. Dehogy. Csupán azt, hogy higgadtan, szenvedély nélkül, böles megfontolással, érzékenység nélkül, gyanusitás nélkül, csak magát az ügyet tartsák szem előtt azok, akik a közügyekben való döntésénél szerepelni hivatvák, hogy mikor alapos megfontolás után rájönnek a dolog nyitjára, ne ragadtassák el magukat különleges álláspontok elfoglalására, amit, sajnos, nagyon sokszor igen alárendelt mellékkörülmények idéznek elő.

A közgyülésről adjuk a következő tudósitást:

1. Az esküdtképes egyének alaplajstromának elkészitésére polgármesterhelyettes elnöklete alatt Freyberger Sándor és Kirchknopf Mihály képviselőtestületi tagok küldöttek ki.

2. A zalabér-sárvári-kőszegi uj vasutra névszerinti szavazással a jelenvolt összes 25 szavazat igen szavazatával, tehát egyhangulag elfogadta a közgyülés a városi tanácsnak azon inditványát, hogy 100.000 kor. törzsrészvényeket jegyez, azon feltétel mellett, hogy Kőszeg lesz a végállomása és hogy a vontató személyzet itt nyer állandó elhelyezést, az összeg lefizetése pedig majdan az uj vasut üzembehelyezése napján válik esedékessé.

3. A zenepártolók egyesületének kérvénye alapján kiutaltatott a városi hangszer-alap cimén kezelt tőkének évi kamatja három évre, hogy ezzel a városi zenekar ujraszervezését támogassa.

4. A büdöskuti erdőrészben termelt fanemüeknek az eddigi árak melletti értékesitésére a felhatalmazás megadatott.

5. A közigazgatási bizottságnak azon határozatát, melylyel a közgyűlés indokolt határozat ellenére Tökölyi György szőlőzenésznek letelepedését engedélyezi, felebbezni határozta.

6. Ugyannak határozatát, mely szerint Zarka Imre teljesitett adófizetése alapján a város kötelékébe felveendő, a közgyűlés tudomásul vette.

7. A közvágóhid mellé épitendő uj hidhoz vezetendő ut céljaira szükséges ingatlan megszerzése feletti határozat a jövő közgyűlés napirendjére tüzetett ki.

8. Szintugy a járványkórház céljaira megszerzendő terület ügye is.

9. A katonai gyakorlatoknak a város területén való engedélyét a 83-as zászlóalj részére is kiterjeszteni határoztatott.

10. Megtagadtatott a Sopron városa által özv. Rozner Józsefnénak adott 30 kor. segélynek visszatéritése, mert ez összeg meghaladja azon segélyt, melyet sürgős esetben adni szokás.

11. Torda Jánossal, Stahl Antallal és Sáphütl Mihálylyal kötött szerződések jóváhagyattak.

12. Engelhard Sebestyén, Biegner Samu, Horváth József illetősége el nem ismertetett.

Ezzel a d. u. 3 órakor megkezdődött közgyűlés alig egy félóra alatt befejeztetett.

Városi ügyek.

1598/911. **Hirdetmény.**

Közzéteszem, hogy az aranka mezőgazdasági törvény 51 §-a értelmében kártékony növény mely kiirtandó. Felhivom tehát a földbirtokosokat, hogy a lóhere földeken elterjedő arankát kiirtsák, mert ellenkező esetben a mulasztó felet a törvény értelmében megbüntetem. Az ellenőrzéssel a két mezőfelügyelőt biztam meg. Kőszeg, 1911 máj. 9.

Augusz János polgármester h.

1702/911. **Hirdetmény.**

A szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak 128-3/911 II. sz. rendelefére az 1911 évre készitett III-ik oszt. kereseti adó kivetési javaslat folyó évi május 12-étől 20-ig a városi adóhivatalban közszemlére ki van téve, hol azt a hivatalos órák alatt az érdekeltek betekinthetik. — Kőszeg 1911 évi május hó 9-én.

A számvevőség.

1256/911 **Hirdetmény**
a sétautak használata tárgyában.

A gyalogjárókon, ház-atjárókon és külső sétautakon tilos a lovaglás, kerékpározás, vagy bármely járművel való közlekedés. Ezekhez a Széchényi rer, a két vizmeder közötti, a kórház előtti, a szt. János-hid és vám közötti, valamint a róti erdei sétautat is tartozik. Ezen tilalom ellen vétőket a törvény egész szigorával fogom megbüntetni. Felkerem a város közönségét, miután a kevés számu rendőrség nem észlelhet minden előforduló esetet, az általa észlelt ilynemü mulasztást a legközelebbi rendőrnél vagy a rendőrhatóságnál feljelentse, minthogy a visszaéléseket igy biztosabban sikerül rövidesen teljesen megszüntetni. — Kőszeg, 1911 május 8-án.

Kőszegi József, rendőrkapitány.

Helyi hirek.

Nedeczky Rezső őrnagyot, ki innét nemrégiben Veszprémbe helyeztetett, ujra visszakerült a 18. honvédezredhez. A Rendeleti Közlöny szerint Sopronba lett áthelyezve.

Uj állásban. Schlamadinger József a Szombathelyi Takarékpénztár helybeli fiókjának eddig volt főnökét főkönyvelőjévé választotta a Szombathelyen most megalakult „Vármegyei Központi Takarékpénztár" ki, ezen uj állását e hó 15-én foglalja el. Egy előre Szabó György könyvelő bizatott meg a helyi fiók vezetésével.

Honpolgári esküt tett le e héten az alispán előtt Müller Ferenc helybeli fűrésztulajdonos. — Ugy mondják, hogy uj magyar polgártársunk, hódolva az ősi szokásnak, számtalan akó bor és ökörsütés mellett, szabad ég alatt, állitólag a Klauzen-erdőben fogja a külön városi esküt letenni, mely aktusnál a vörös Móricz és nem vörös „Jurisics Miklós" lesznek felavatói.

Uj honpolgár. Özvegy Dercár Jánosnénak, kinek a város kötelékébe való felvételét biztositotta, a miniszter megadta a magyar állampolgári jogot és felhivta eskütételre.

Névmagyarositás. Frühstück Herman és Ödön helybeli gimnáziumi tanulók, Frühstück Mátyás helybeli háütulajdonos fiai, miniszteri engedélylyel vezetéknevüket Hollós-ra változtatták.

Honvédzászlóaljunk éleslövő harcászati gyakorlatokat tart május hó 19-én, 26 án és junius hó 2-án és 9-én a rohonci lőgyakorlótéren.

Tanitók gyülése. A „Szombathely-egyházmegyei r. kath. tanitó-egyesület" kőszegi köre, tavaszi gyülését f. évi május hó 18-án tartja Bozsokon, melyre a kör rendes és pártoló tagjait, valamint a tanügy barátait tisztelettel meghivja az elnökség. Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács bizottsága a tanitóegyezületekhez kiküldött és a Szombathelyi Ujság 17 számában megjelent tételek is tárgyalandók lesznek. Kőszeg, 1911 május hó 11-én. Mernyei Mihály, elnök.

A villamosok vasárnapja a fogyasztó közönség részére sötétséget jelent. Akinek vasárnap délután világosságra volt szüksége, az csak fagygyugyertyával szerezhetett magának ilyet. Azt mondják, ez időben munkaszünet van. A villamos ember is ember. Ez igaz. De a villamosság berendezésénél éppen ez okból nem sajnálták a drága akkumulátor telepet is megszerezni, hogy ilyen időben vagy más akadályok esetén, legyen ott annyi áramtartalék, hogy borult időben vagy sötét helyiségekben, pincékben és istálókban ne hiába srófolgassák azt a kis fekete csavart, hanem — legyen világosság. Hadd fogyjon az áram — hátha kevesebb lesz a deficit.

Aratasi szabadságot kapnak a katonák julius 2-től 22-ig, amennyiben indokolt kérelmére valamely vidék érdekében nem más időre kivánják, amit azonban junius 5-ig kell bejelenteni.

Vasuti utasok sztrajka. A másodosztályu utasok sztrájkolnak. Olyképen t. i., hogy harmadik osztályon utaznak. Azért teszik, mert a harmadik osztályu viteldijat leszállitották és mert azon oda- és visszaszóló jegyek kaphatók, ami Szombathelyen, hol a jegyváltásnál nagy tolongás szokott lenni, de egyébként is, sokkal kényelmesebb. Ha a II. osztály viteldija bármi okból nem lett olcsóbb, az nem baj, de ha eddig is volt oda és vissza szóló jegy, miért nincsen most is? Az I. osztályu utazás ellen is ugylátszik sztrájkolnak. Alig fogyott egynéhány ilyen jegy. Hja, 28 éven át nem hiába neveltük a demokratikus utazást, az I. osztály teljes mellőzését. Most meg van az eredménye. Addig elégedetlenkedtek e miatt, hogy most III. osztályon utaznak. A vasmegyei hires nábobtól, a milliomos sitkei Nagy Sándortól kérdezték egyszer: miért utazik III. osztályon? Azért — felelé — mert nincsen IV-ik. Akik azonban kivánesiak, hogy mibe kerül az I. osztályu jegy, ideigtatjuk, hogy 1 k. 64 f.

Az öreg Hanely-bacsi, a közismert kiváló festőművésznek néhány csinos tájképét láttuk Róth Jenő könyvkereskedésének kirakatában és csodálattal gyönyörködtünk a régi jeles mesternek finom ecsetmunkáján és még inkább azon, hogy előrehaladott korában is milyen biztos a keze, milyen éles a szeme és milyen finom szinérzéke van. Ugy halljuk fiatalos kitartással, bámulatos szorgalommal festi a kőszegvidéki tájakat s hogy legközelebb egész gyüjteményét szándékozik kiállitani.

Parkterveket készittetett polgármesterünk a Jurisics és Árpád terekre, hogy mire az aszfaltozás a város e részein megtörtént lesz, e terek zöldpázsitos és bokros kiképzése és megfelelő keritéssel való szegélyezése diszitse azokat. Ez igen szép lesz és remélhetőleg egyidejüleg elkészül a Rudolf téri vagy nem bánjuk „Pégleizen-promenádi" parknak modernebb és tetszetősebb átalakitása is, mely korának és elhanyagoltságának fogva elsőbbséget érdemel.

Az aszfaltmunkalatokhoz e héten érkeztek meg a nagy keverőgépek a hozzávaló hajtóerővel, számtalan aszfaltszállitó kétkerekü kocsi, az óriási önmüködőleg járó hengerező és nagymennyiségü anyag és szerszám. A két keverőgépet a városi majorban állitják fel es ott készitik majd az egész város területére szükséges aszfaltot. A Szigeth utcában egész héten folyt a niveláló földmunka és jövő héten megkezdik a szent János hidtól kezdve az alapbeton lerakását. A munkálatokat azért kezdik meg itt, mert a vasuthoz vezető uton még csak most kezdik majd a csatornaépitést és annak összekapcsoló részeit a már meglevő csatornákkal, mely munkálatok hosszabb időt igényelnek.

Nagy város lettünk. Vagy talán nem? Volt előkelő szintársulatunk. Alig, hogy elköltözött, megérkezett egy cirkusz. Ez meg sem kezdte az előadást, már szenzációs falragaszok hirdetik az „orosz cár kedvelt bűvészeinek egy asszisztenses" nagy illuzonista előadását. Ehhez már csak a kész aszfalt és 99% pótadó kell és még az öreg Muszi is elismeri világvárosvoltunkat.

Egy névtelen leveliró, ki nagyon sokszor fordul a hatóságokhoz, a vámosok ellen tett feljelentést a polgármesternél, aki ezuton felkéri, hogy jelenjék meg bizalommal hivatalában, személyét teljes discretióban fogja tartani.

Bűvészszinházi est lesz ma a Mulató nagytermében, melynek gazdag és érdekes műsorát a falragaszok hirdetik.

A Strucz-szálló tulajdonosa egy igen szép tervet készül megvalósitani. A szálloda éttermét az azt elválasztó folyósó bejárattal és a melletti lakás egy részének odakapcsolásával akarja kibőviteni, ugy hogy 120—150 személy befogadására is alkalmas legyen. Ezenkivül a mostani nehézkes, sötét, alacsony favázás utcai verandát lebontani akarja és helyébe az épület sarkán egy valamivel nagyobb és magasabb vasvázás diszes külsejü üvegkioszkot épittetni, melynek falai és tetőzete is üveggel fedett lesz és közvetlen bejárattal az étterembe és fentartva a mostani folyósóra való bejáratot is, mely az éttermen keresztül légfogós ajtóval lesz ellátva, az étterem pedig több ventilátorral és uj villamesillárokkal. Az ilyen életrevaló vállalkozásnak igazán csak örvendeni tudunk és nem kételkedünk, hogy a hatóság őt ennek kivitelében szivesen fogja támogatni.

Kirándulás. A kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt mult vasárnapi kirándulást ma tartja meg a kath. legényegyesület. Indulás d. u. 2 órakor az egyleti helyiségből. O-ház, Hétforrás és onnét Rőtfalvára.

Dr. Clemens, egészségügyi kormánytanácsos Thüringiában a következőket állapitotta meg: Mintegy ½ pohár természetes **Ferencz József**-keserűviz már biztosan és erősen hashajtólag hat. A Ferencz József-viz kisebb adagokban naponkint többször használva, aranyeres bántalmak és derékfájás ellen pompás gyógyszer.

Bucsuzó. Eltávozásom alkalmával mindazoknak, akiktől személyesen nem bucsuzhattam, ezuton mondok szivélyes Isten veletek! Hacker Dávid.

Vidéki hirek.

A vagódi közlegelő felosztását kivánták az ottani birtokosok. A kőszegi járás mezőgazdasági bizottsága e héten dr. Fodor Antal szolgabiró elnöklésével Végh Endre, Ostor László és Hanny József jelenlétében ülést tartott, mely határozottan állást foglalt a 100 holdnyi közlegelő felosztása ellen.

A rohonci katonai lőtér. Rohonc igen alkalmas terület a harcászati céllövészetre. A katonaságnak a rohonci birtokossággal kötött szerződése az idén járt le, meg kellett volna tehát ujitani. Az urbéres birtokosság és Thissen-Bornemissza Henrik báró azonban nem akarják a régi feltételek mellett átengedni a területet. Az eziránti tárgyalás, amelyen a hadtestparancsnokság is képviselve volt, nem vezetett eredményre. Az urbéresek nem engedtek és igy a katonai hatóság képviselője kénytelen volt bejelenteni, hogy a kisajátitási tárgyalást fogja meginditani.

Villamos telepet akar Szombathely városa létesiteni, mert az ottani villamos társasággal kötendő szerződési feltételekben megállapodni nem tudtak és mert a villamos vállalat a telep átadására sem hajlandó.

A szombathelyi ügyvéd: kamara elnökévé mult vasárnap majdnem egyhangulag választották meg az eddigi alelnököt, Feldmann Bodog drt, alelnök lett Szabó László, titkár Németh Gyula dr. Este bankett volt, melyen a Kőszegről megjelentek közül dr. Szemző Sándor mondott feltünést keltett szép felköszöntöt az uj tisztikarra.

Automobiljaratot Szombathelyről Tarcsára kiván életbe léptetni egy vállalat és ez érdemben e héten folytak a tárgyalások az illetékes hatóságok részéről. Napjában többször szándékozzák közlekedtetni a 7 üléses autokat, melyek az utat egy óra alatt teszik meg, oda és vissza 4 korona viteldijért.

300 munkaházat fognak a jelentkezett 1500-ból az idén megépiteni, mert a miniszter csak ennyi részére biztositotta egyelőre a házankénti évi 90 koronás segélyt.

Megyegyülés lesz holnop hétfőn Szombathelyen melyen a munkásházak épitési ügye is előfordul és Kőszeg városát érdeklő tárgyak is napirenden vannak.

Tüzoltó majalis. Az olmodi, önk. tüzoltó-egylet jövő vasárna 21-én a Kőszegről Olmodra vezető ut melletti erdőben majálist rendez.

A szombathelyi városi takarékpenztár létesitésére hozott közgyülési határozatot megfelebbezték Geist Jenő és Grünwald Ödön nagykereskedők.

Villamcsapas gyujtott fel kedden Nemesvisen egy házat, mely teljesen leégett.

A tervezett pinkavölgyi vasutnak engedélyesei előmunkálati koncesziójukat átruházták a körmendnémetujvári h. é. vasuti társaságra, mihez a miniszter hozzájárult.

Felsopulyai foszolgabirónak nem Dr. Kuresy János járási szolgabirót, hanem óriási többséggel Pleininger József nagymártoni szolgabirót, a lakompaki hercegi intéző bátyját, mint rangidősebbet választották meg.

Fülesi segédkörjegyzőnek megválasztották Szovják Pál okleveles jegyzőt, a nyugalmazott locsmándi körjegyző fiát.

NESTLÉ
GYERMEKLISZTJE
csecsemők lábbadozók
gyomorbajosok részére.
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszertárban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

Heti krónika.

A képviselőházban a földmivelésügyi tárca tárgyalását még csak tegnap fejezték be. Az késleltette, hogy a választói jog kérdését vitték bele a vitába és e körü la Justh- és néppárt között viharos ülések folytak le. Mozgalom indult meg arra, hogy hetenkint csak négy napon, keddtől péntekig tartanak ülést, de naponkint egy órával megtoldva. Most a honvédelmi tárcára kerül a sor.

Orth Jánost, az eltünt János Szalvátor főherceget 20 évi távollét után most holttá nyilvánitották Ezt követi majd a végrendeletet kihirdetése.

Az edinbaurghi (angolországi) Empir-Palace szinház kedden teljesen leégett. Villamos rövidzárlat okozta a tüzet. A közönség még idejében elmenekülhetett.

Szerbiába cukorgyárat létesit a prágai hitelbank, mely óriási állami kedvezményeket kapott e célra.

Oroszországban refolmalják a rendőrseget. Ugyanolyan szervezetet szándékoznak felállitani, min aminő Poroszországban van.

Őfelsége a király Gödöllőn igen jól érzi magát és egészségi állapota a kellemes falusi légváltozással jelentékenyen javult. 23-ig marad ott és aztán unokáit látogatja meg Wallseeban, hogy jelen legyen azoknak bérmálásánál.

Győri püspöki helynökké dr. Mohl Antal c. püspököt választotta meg a káptalan.

Egy uj agrárbankot alapitani tervez a földmivelésügyi miniszter. A pénzügyminiszter az erre vonatkozó törvényjavaslatot még ez évben fogja a parlament elé terjeszteni.

60 repülőgépet vásárolnak a hadsereg részére és a legközelebbi hadgyakorlatoknál már alkalmazásba kerül egy részük.

Nemzetközi vas- fém- és gépiparkiállitást nyitottak meg 11-én Budapesten a miniszterelnök jelenlétében, mely rendkivül fényes és gazdag és számot tarthat a külföld érdeklődésére is.

A kereskedelmi miniszterium ideiglenes vezetésével őfelsége Lukács László pénzügyminiszter bizta meg, aki azt már át is vette.

Öt adag aspirint vett be Székesfehérvárott Marton Lina kórházi ápolónő fogfájás ellen és gyorsan alkalmazott ellenszerek daczára néhány óra mulva meghalt.

A hadsereg uj egyenruhái. Végleges elhatározás szerint a közös hadsereg egyenruhái mind szürke szinüek lesznek. A lovassági ruha szine kissé elüt majd a gyalogsági ruha csukaszürke szinétől. A huszárok, dragonyosok és dsidások inkább a ruha szabásban fognak különbözni egymástól.

Közegészségügyi világkiállitást nyitottak meg mult héten Drezdában, mely különösen a városok és házak hygienikus legujabb berendezését tünteti fel. Számos város odaküldi közegeit tanulmányozás végett. Budapest fővárosa is.

477/1911. tkv. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Hasenörl Ulrich & Cie. wieni cég végrehajtatónak **Pertorini Ede** kőszegi lakós végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 777 kor. tőke és jár., ugy 30 kor. 30 fillér jelenlegi költség, ugy az ezennel csatlakozottnak kimondott G. Winiwater cég 2555 k. 66 f. tőke és jár., továbbá Kardos Jakab szombathelyi cég 225 k. 38 f. tőke és jár. végul Hasenörl Ulrich & Cie. 542 k. tőke és jár. és a netán még felmerülendő költségek behajtása végett a területén fekvő következő ingatlanok u. m.:

Pertorini Edének a kőszegi 74 sz. tjkvben A + 1 sor. 95 hrsz. 72 házsz ingatlana 3600 kor., kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok

1911. évi május hó 30. (harmincadik) napján d. e. 9 órakor

a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen — azonban a 72 sz. ház a kikiáltási ár felénél alacsonyabb árban eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kőszegen a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság 1911. évi február hó 16-án. Halász Ernő s. k. kir. járásbiró. A kiadmány hiteléül: Péczely Gyula, kir. telekkönyvvezető.

Egy lakás

(pajtahelyiséggel), pince, istálló s egyéb mellékhelyiségekkel augusztus elsejével kiadó. Bővebb felvilágositást ad **Sághy István** Király-ut 36/b.

1162/1911. sz.

A kőszegi takarékpénztár kérvénye Pertorini Ede elleni végrehajtási ügyében.

Végzés.

A telekkönyvi hatóság a kőszegi takarékpénztár végrehajtatónak a Hasenörl Ulrich & Comp. cég. G. Winiwarter cég és Kardos Jakab előző végrehajtatókhoz való csatlakozását kimondja és kibocsájtja a következő

Póthirdetményt:

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Hasenörl Ulrich & Comp., G. Winiwarter és Kardos Jakab végrehajtatók részére a 477/tk. 1911. sz. alatt kibocsátott árverési hirdetménnyel Pertorini Edének a kőszegi 72 házsz. alatt felvett ingatlanára 3600 kor. kikiáltási árban, a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében

1911. évi május hó 30-ik (harmincadik) napján délelőtt 9 órára

elrendelt árverés a kőszegi takarékpénztár végrehajtatónak 6560 kor. tőke és jár. iránti követelésének a kielégitése végett is meg fog tartatni.

A kérvény költségeit a telekkönyvi hatóság a végrehajtási költségekhez számitandóan 22 koronában állapitja meg.

Kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság Kőszegen, 1911. évi április 11-én. Szerdahelyi Károly s. k. kir. jbiró. A kiadmány hiteléül: Péczely Gyula, kir. tkkvvezető.

Kötőgépek!!

Ujdonság háztartási és ipari célokra. Kényelmes **részletfizetésre** is kapható. **Kérjen árjegyzéket.**

Tanitás Budapesten ingyen.

Fogel József és Társa műgépészek
Budapest, VIII. József-körut 42.

Pártoljuk a helyi ipart!

Elegánsan kidolgozott **uri öltönyök** készülnek jól berendezett szabó üzletemben, azért is felesleges, hogy bárki ruházatát más városban készitesse, mert ezáltal 15—20 koronát tisztán megtakarithat egy öltöny mellett. Tartok raktáron bel- és külföldi szöveteket. Dus választék a legujabb angol mintákban jutányos árak mellett. Divatos szabás, pontos kiszolgálás. — A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Takács Sándor
uri szabó
Kőszeg, Király-ut 8. sz. volt Általános Takarékpénztári épületben.

Császárfürdő **Budapesten.** Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangu kénes hevvizü gyógyfürdő; modern berendezésü gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők iszap borogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére Török-, kő- és márványfürdők; hideg- szénsavas és villamosviz-fürdők. A fürdők kitünő eredménnyel használtatnak főleg csuzos bántalmáknál és idegbaok ellen Ivó-kura a légzőszervek hurutos eseteiben s alhesti pang soknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs Prospektust ingyen és bérmentve küld *Az Igazgatóság.*

BIEL LIPÓT
Szombathelyi gőzmosóvállalat, kalmefestő és vegytisztító intézet.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy **Kőszegen, Király-ut 16. számu házban gőzmosódám részére**

uj gyüjtőtelepet

létesitettem. A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok tisztelettel

Biel Lipót

638/1911. kj.

Árlejtési hirdetmény.

Sopronszentmárton község elöljárósága körjegyzői lakház megépitésére, melynek költsége 14.792 kor. 94 fillérben irányoztatott elő, zárt irásbeli versenytárgyalást hirdet. Az árlejtés napja **1911. évi május hó 14. délután 3 óra.** Az ajánlatok május hó 13-áig a községi elöljárósághoz nyujtandók be, az árlejtési feltételek, terv és költségelőirányzat a körjegyzői irodában bármikor betekinthetők.

Sopronszentmárton, 1911. május hó 5.

Kerényi körjegyző. *Berth Antal* biró.

Védjegy: „Horgony!"

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótolta

egy régiónak bizonyult haziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, csuznál és meghűlésknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter cégjegyzésével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és ugyszólván minden gyógyszertárban kapható.

Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél. **Budapest.**

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz",
Prágában, Elisabethstrasse 5 szám.

Kincset ér
a Tordy-féle Hollandi 3 király tea,
mivel nemcsak **hashajtó**, hanem egyuttal **étvágyjavitó, gyomortisztitó, emésztést elősegitő, bélmüködést szabályozó** nemkülönben a legmakacsabb **gyomorbajon** is segit. Csomagja (kbl. 10—12-szeri használatra) gyógytárban 50 fill.
Készitő:
Tordy Gy.
okl. gyógyszerész.
Budapest, Üllői-ut 89.

Alapitva 1885. Alapitva 1885.
STRNADT MÁRTON
órás KŐSZEG, Várkör.

Zseb-, fali- és ébresztőórák, ezüst- és nikkelláncok raktára mellett ajánlja a n. é. közönségnek optikai cikkekkel jól berendezett raktárát, u. m.: légsulymérők, hőmérők, fürdő-, ablak-, szoba-, bor-, tej-, ing- stb. számára, orvosi hőmérők, messzelátók, látó csövek és minden ezen szakmába vágó cikkeket.
Különösen figyelmet érdemelnek: szemüvegek és félszemüvegek keret nélkül (Patent), arany, doublé, nikkel és csontkerettel, convex (messzelátó) és concav (rövidlátó), minden számában és minden formában a legjobb minőségben olcsó árak mellett, nagy választékban vannak raktáron.
Rendelések orvosi előirás és rendeletre szakértői pontossággal készülnek.
Javitások, ugy mint pótüvegek szemüvegek be és félszemüvegekbe minden számban és nagyságban gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Házeladás.
Egy földszintes ház a Király-ut 31. sz. alatt, a Rezső sétatér mellett minden órában eladó. Bővebbet ugyanott.

Kalmár és Engel
Motor és Gépgyár
Városi raktár és iroda: V. Lipót-körut 22 — BUDAPEST — Gyár: VI. Üteg-utca 16.
Világhirű! Eredeti! „Benz"

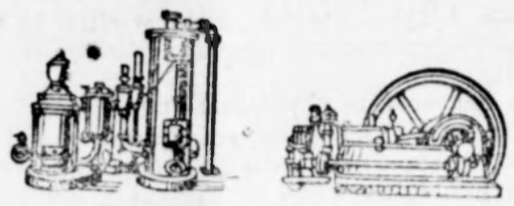

Szivógázmotortelep. — A jelenkor legolcsóbb üzeme. „Benzin" nyersolajmótor.

DIESEL 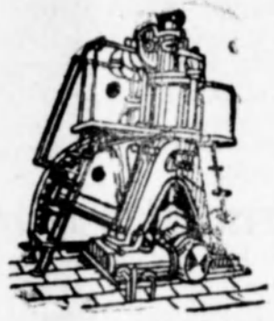 RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány.
Ajánlja benzin-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek bámulatos egyszerű szerkezetüek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Uj rendszerü butorhitel.
Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a butorvásásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyithatjuk. Hitel esetén is készpénz árakat számitunk, csupán a tartozás után 6% kamat fizetendő. A kamat ¼ évenkint fizetendő és pedig mindig csak a hátralékos tartozás után. Törlesztés minden 100 korona után havi 3 korona vagy minden 100 korona után ¼ évi 9 korona. Nagy butoralbum 1 korona.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, Szerecsen-utca 10.

Kőszegen, Király-ut 24 szám alatti
üzlethelyiség lakással
azonnal kiadó. Felvilágositást ad Hacker Bert Győry János-utca 8 szám.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság
kőszegi fiókja,
Kőszeg, Király-út 6. sz.
Strucz szálloda mellett.
Elfogad: betéteket jelenleg **nettó 4 %-os** kamatozassal betéti könyveskére és folyó számlára. A kamatozas a betétet követő napon kezdődik betét kiflzetéseket felmondás nélkul eszközol.
Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.
Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra, **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**
Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad; tőzsdei megbizatásokat elfogad.
Szelvényeket: költségmentesen beváltt, szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján dijmentesen beszerez.
Átutalásokat, lefizetéseket eszközol a világ bármely piacán teljesen dijmentesen.
Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.
Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosit.
Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.
Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesulettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztari és bankuzleti megbiz st a legelőnyösebben bir lebonyolitani.
Mint az Első Magyar Általános biztosito társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.
Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**
Szombathely. Alakult: 1867-ben.
Alaptőke 1,200.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 15 millió koronán felül.

PALACE SZÁLLODA BUDAPEST,
Rákóczi-ut 43.
RENDES SZIDOR
személyes vezetése.

150 fényesen berendezett szobával, külön lakosztályokkal, a legmagasabb igényeknek megfelelően felszerelve. Szobák 4 koronától.
A szálloda étermeiben
kolozsvári Pongrácz Lajos esténként hangversenyez.
Elsőrendü magyar és francia konyha
Teljes pensio 10 koronától.
Pilseni sör. Elsőrendü borok.
Untereiner János volt alsótátrai vendéglős vezetése alatt.
Sürgönycim: **Palacehotel, Budapest.**

Feldman Nándor és Társa
bank-üzlete
Budapest, VI., Andrássy-ut 50.
Első Magy. Ált. Biztositó Társ. kerületi főügynöksége.

Kölcsönök vidéki takarékpénztári részvényekre és egyéb tőzsdén nem jegyzett papirokra a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb feltételek mellett. Reál és személy-jogu gyógyszertárak vételének financirozása; törlesztéses- és egyszerű jelzálog-kölcsönök, épitési-, tisztviselői-kölcsönök: értékpapirok, tőzsdei árfolyamon: állami-, városi-subvenciók eskomptalasa; kölcsönök, haszonélvezettel és járadékkal terhelt ingatlanokra. Elsőrangu referenciák. Felvilágositas dijmentes.
Magyar és német levelezés! Telefon 21—10. Magyar és német levelezés!

Zacherlin
elérhetlen hatásu mint féregpusztitó!
Csak ott vegyünk üvegekben, ahol a „Zacherlin" hirdetve van.

Helybeli elárusitók:
Adler Simon, Hacker Samu, Jánosa Gyula, Pollák Sándor, Schnur János, Unger József, Wentzl Ede. Csepreg: Kohn Sándor, Csepregi fogyasztási szövetkezett. — Pinkafő: Strobl Károly.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen.